

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A közigazgatási reform küszöbén

Debrecen, július 8.

A nagy vitának, mely a képviselőházban rövid idő múlva megindul, a bizottsági tárgyalás volt a preludiuma. Az ellenzék ebből *kivonta magát*; látszik, hogy nem az ügy, nem a reform, nem a közérdek lebeg a szeme előtt, hanem a pártfelfogás, a politikai haszon s a hatalmi kérdés. A bizottságban dolgoznia kellett volna, amire az ellenzék ezidőszerint nem kapható, de zavaros lelkiállapotában képtelen is rá. — Egész erejét most a plenáris ülésekhez tartogatja, — majd elvállik, mi van a zsákjában s belőle hány zsákkal telik.

Elfogult álláspontjára a reformmal szemközt máris rációzott az a testület, melynek illetékességét az ellenzék sem vonhatja kétségbe: *a közigazgatási tisztviselők szaktanácskozmánya*. A megyék oszlopos emberei több napig tartó ankétjükön beható tárgyalás alá vették a kormányjavaslatot s egyhangulag elfogadták az elveket, amiken a reformmü felépült. Vita nélkül hozzájárultak a kinevezési rendszerhez, melyet a kor szükségességének és a jó közigazgatás elemi érdekének ismertek föl. Tetszéssel fogadták a modern önkormányzati szervezetet s a hathatós alkotmánybiztosítókat, melyekkel a javaslat a megyekérdést közmegnyugvásra megoldja. Csak egyes részleteknél kívántak e hivatott szakférfiak a szövegen módosítani, ami elől a kormány sem zárkózott el, ahogy a Ház bizottsági vitája alatt meg is mutatta.

Milyen a javaslat hatása megyeinkre, kitűnik abból, hogy az ellenzéknek nem sikerült ott reformellenes mozgalmat indítania. A legtöbb megyében meg sem próbálta; ahol pedig kísérletet tett, hogy a törvényhatóság óvástételre, tiltakozó felírással hangoltassék, *csufosan megbukott* vele. Alig van vármegye, hol ne üdvözölnék örömmel a reformot s ne néznének bizalommal a kormány férfias határozottságu iniciatívája elé.

A bevezető lépés: *a Ház bizottságában* való vita fényesen sikerült. Hiába maradt távol az ellenzék, hiányát senki sem érezte, mert a bizottság munkapárti tagjai erős elmével, avatott szellemmel elvégezték a kritikai munkát s tanácskozásuk nemcsak az ügyszó méltóan magas színvonalu volt, hanem parlamentáris intézményünk legfogékonyabb időszakaira, legszebb éveire emlékeztetett.

Abból a gazdag anyagból, melyet a bizottság előadói jelentése lesz hivatva összefoglalni, három fontos részletre külön felhívjuk a nagyközönség figyelmét.

Ezek elseje *a vármegyék területviszonyaira* vonatkozik. Némelyek illetéktelenül tudni vélték, s a sajtóban alaptalanul elter-

jesztették hírét, hogy a kormány a megyék területi statusquoján változtatni szándékozik. Beszéltek apró megyék eltűnéséről, nagy megyék kettéosztásáról s a 63 megyének 54-re leszállításáról.

De Tisza miniszterelnök kijelentette most, hogy a közigazgatási reform a területi viszonyokat *érintetlenül hagyja*, mert politikai megyeinkben a történeti fejlődés művét kívánja tiszteletben tartani s élő szervezetet, eleven individualitást lát bennük, melynek egyetemes javítása a cél, nem pedig részleges megsemmisítése.

Másik fontos nyilatkozata a miniszterelnöknek *a közigazgatási kerületek* fölött tér napirendre. Volt szó ugyanis több felől, hogy az ország megyéiből 6—8 csoport egy-egy kerületet alkosson, mely felügyeleti és föllebezési forumot állítana az illető megyék fölé, közbenső hatóságnak a helyi s az országos közhatalom közt. Némelyek a kerületek élére főispánságot kívántak állítani, a megyei főispánok állását pedig megszüntethetőnek vélték.

Tisza miniszterelnök e kérdésben is ragaszkodott ahhoz a megoldáshoz, mely a történeti hagyománynak s a felelős kormányrendszernek egyaránt legjobban megfelel. Nálunk a kerületi rendszerrel csak az abszolútizmus, s a XVIII. század kormánysszékei kísérleteztek. De a kísérlet nem vált be jól soha. A kerületi hatóság által szükségtelenül szaporodott a felelősségi fokok száma, bonyolódott a közigazgatás s a kerületekből *provinciák* kezdtek kialakulni az egységes állami akarat hátrányára, poliglott népességünkben a nemzeti egység kárával.

A főispáni állás — ez a harmadik eredmény a vitában — nem válik fölöslegessé az adminisztráció államosításával. A közigazgatás feje ugyan a kinevezett alispán lesz, de *politikai jelleg nélkül*, mert hivatalban marad bármely kormányváltozás esetén is. *A főispán* az a politikai méltóság, melyet szoros bizalmi viszony köt a kormányférfiakhoz, ezek politikáját képviseli a megyében és hivatása kapcsolatba hozni a közigazgatást az önkormányzati szervekkel.

A lefolyt bizottsági vita nagyban hozzájárult az eszmék tisztázásához, a nagyközönség megnyugtatóhoz. S a kormány azzal a tudattal viszi most a közigazgatási problémát a képviselőház elé, hogy az ország egyik legfontosabb kérdését fogja megoldani a közügy javára, hazánk boldogulása és jövője érdekében.

= **Minisztertanács.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A képviselőházban ma délben tanácskozásra jöttek össze a miniszterek. A tanácskozáson báró Burián kivételével az összes miniszterek megjelentek. Tisza István gróf a tegnapi közös miniszteri konferencia eredményeit ismertette.

A megingott albán trón A nagyhatalmak segítsége?

Ha igaz az a hír, ami Hollandiából jön, akkor az albániai zavarok alkalmasint véget érnek. Hollandus tiszték arról tudnak ugyan- is, hogy az európai ellenőrző bizottság tizenöt-ezer főnyi katonaságot fog Vilmos fejedelem rendelkezésére bocsátani. Ha ez nem történik meg, akkor Vilmos fejedelem elveszett.

Mai híreink ezek:

A fejedelemné elutazik a fejedelem marad.

Durazzo, július 8. A hercegovinai gőzcsón és a konakban előkészületek folynak arra, hogy *a fejedelemné gyermekeivel Romániába utazzék.*

Berlin, július 8. A *Lokalanzeiger* durazzo-i jelentése szerint az albán fejedelem segítsége tegnap egy osztrák Lloyd-hajón *Romániába utazott.*

Amsterdam, július 8. Közvetlen jelentések szerint, amelyeket *Vilma* királynő kapott *Wied Vilmos* albán fejedelemtől, a fejedelem minden akadály dacára *nem mond le*, hanem ameddig csak lehet, *Durazzo*-ban marad és ha ez lehetetlenné válik, akkor *Szutariba* megy és csak akkor mond le a koronáról, ha az összes európai hatalmak tanácsolják neki.

A fölkelők vezérkara.

Durazzo, július 8. A fölkelők táborának vezérségét Dzamal bej török őrnagy vette át. Az alvezérek valamennyien Esszad pasa bizalmas emberei. Ezek rendes foglalkozásukat végzik s csupán a vezéri tanácsokban szoktak részt venni.

Apró csatározások.

Durazzo, július 8. A Korica elestéről szóló hír nem nyert megerősítést. *Achmed Mati* bég, állítólag embereinek megbízhatatlansága miatt, harc nélkül visszavonult Kruiából a Mati-területre. Fieriben *Bektas Zakrain* 900 emberrel ellentállásra készül az elnyomuló fölkelők ellen. Tegnap mintegy 100 ember érkezett ide Kosszovóból. Ujabb nagyobb csapatot várnak ide. A sijaki táborral tárgyalások vannak folyamatban az elfogott franciák szabadonbocsátása dolgában.

Durazzo, július 8. A helyzet változatlan és általánosan pesszimistikusan ítélik meg. A vasárnapról hétfőre virradó éjszaka a városban egy csendőr vérboszuból megölt egy kosszovói albánt. Hétfőn este egy albán ember, akin örülési roham vett erőt, négy csendőrrel és municióval bezárkózott egy házba és minden irányban lövöldözött, anélkül azonban, hogy valakit talált volna. A lövöldözés a városban némi izgalmat keltett, de megnyugodtak, amikor meghallották, miről van szó. Az örültet végül lefogták és őrizetbe vették. A Dorvori környékén lakó katolikusokat fölkelők megtámadták. Egy részük, mintegy 800 ember, a Mati-folyó mentén levő erdőbe menekült, ahol hihetetlen nélkülözéseket kell át-szenvedniök. Itt segélyakciót fognak indítani erdejükben.

Európai segítség Vilmosnak.

Amsterdam, július 8. Holland tiszték beszéltek, hogy hír szerint az európai ellenőrző bizottság elhatározta, hogy Vilmos fejedelemnek tizenötezer főnyi katonaságot bocsát rendelkezésére.

Tisza István gróf a trónörökös-pár elleni merényletről

A sarajevo-i tragédia a Házban

A magyar országgyűlés képviselőházát három órán foglalkoztatta a sarajevo-i merénylet és a trónörökös-pár katasztrófája. Három interpelláció és Tisza István gróf miniszterelnök három válasza szült a szomorú eseményről.

A miniszterelnök a tragédiát, a személyeket megillető kegyelettel szólott, politikai vonatkozású részekben pedig olyan erélyesen és olyan higadtan válaszolt, amint az tőle, a Kelet politikájának legilletékesebb faktorától megszoktuk.

A Ház mai üléséről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Bejelentések.

Beöthy Pál elnök fél tizenegy órakor nyitotta meg az ülést. Bejelenti, hogy Károlyi Mihály grófot Cegléden megválasztották képviselőnek.

Sándor Pál betérjesztí az Omke. kérvényét a törvényszéki illeték leszállításáról.

Jankovich Béla dr. kultuszminiszter törvényjavaslatot terjeszt be a Nemzeti-színház építéséről.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter a szond-hódsági vicinális engedélyéről terjeszt be javaslatot.

A törvénykezési illeték.

Ezután a tegnap elfogadott javaslatokat harmadszori olvasásban is elfogadták s rátertek a törvénykezési illetékekről szóló javaslatra.

Csermák Ernő a javaslat ellen beszél.

Abrahám Dezső kifogásolja, hogy most terjesztették be ezt a javaslatot, amely ellen hosszasan beszél.

Este 7 órakor az elnök félbeszakította a vitát, amely után Jankovich Béla dr. kultuszminiszter válaszolt Popp Cs. István interpellációjára a hajdudorogi püspökség ügyében.

A Ház a választ tudomásul vette.

A Quillet-ügy.

A napirend megállapítása után az interpellációkra tértek át.

Lovászi Márton a Quillet-ügyben interpellál.

Tisza István gróf miniszterelnök: Soha tegnapig nem hallottam Quillet ur hírért és tegnap konstataáltam, hogy kiutasításának hatályon kívül helyezése a belga követ közbelépésére és a külügyminiszter kezdeményezésére történt, miután a belga követ kijelentette, hogy Quillet hazájában komoly, tiszteltre méltó, diplomás, vagyonos ember. Ezért Quillet hálából közölte az arcképeket. Én a magam részéről . . .

Rakovszky István: . . . nem fizetek.

Tisza István gróf miniszterelnök: Éppen a képviselő ur nagyon jól tudja, hogy nemcsak annak fizetek, akinek tartozom, de gyakran annak is, akinek nem tartozom. De az én ábrázatom közléséért nem fizettem soha és nem is fizetek. Lipscherre vonatkozóan pedig az a megjegyzésem, hogy a miniszterelnökségi sajtóirodában sok olyan külföldi és magát hírlapírónak nevező ember fordul meg, aki csak zsarolni akar. De mi csak komoly újságírókkal állunk szóba és nem smarocokkal. Ilyen volt Lipscher is, akivel nem álltak szóba. Aki engem ismer, az tudja, hogy politikai reklámcélokra nem szoktam ilyen eszközökhöz nyulni. Tölem mindig távol állt, hogy az ellenzékéről a külföldi sajtó elé ilyen dolgokat vigyek. Jó volna, hogy ha velem szemben is az ellenzék ezt a szokást követné.

Lovászy Márton: Ép amikor a miniszterelnök ezeket mondja, olvas föl szemelvényeket.

Tisza István gróf: Semmi közöm hozzá. Lovászy Márton: Azt felelték a Figarónak, hogy azért nem fizetnek, mert ezidő szerint nincsen pénz.

Tisza István gróf: Emlékszem, hogy a Figaró tárgyalt a magyar fiúdk reklámozása dolgában Lipscher utján, de ez egészen természetes dolog. Arra a vádra, hogy a sajtóiroda utján dicséret cikkeket küldetek magamról a külföldi lapoknak, fölszólított mindenkit, hogy nevezzen meg egyetlen cikket is. Kijelentem, hogy a Figaró cikkeiért nem kaptam soha egy huncut krajcárt se. (Éljenzés, taps.)

A Ház a miniszterelnök választát tudomásul vette s öt nagy ovációban részesítette.

A sarajevo-i merénylet.

Andrássy Gyula gróf a sarajevo-i merénylet ügyében interpellál. Hogyan merték a trónörökösöt oda vinni, amikor tudták, hogy veszélyes ott a helyzet. Nem vették-e észre a kormányok, hogy a politikai helyzet már régen alá van ásva ott. Amikor mindenki tudta, hogy minden pillanatban kitörhet a forradalom. Ha pedig engedték lemenni, miért nem fejtettek ki kellő óvatosságot, az első merénylet után miért nem ürítették ki az utcát. A vizsgálatra vonatkozóan nyilatkozatot kér, mert minden hírt szerint, a vizsgálat szerint is, az összeesküvés szállai Belgrádba nyulnak. Fölvívja a kormány ügyelmét a délszláv agitációra.

Tisza István gróf: Köztudomású dolog, hogy a trónörökös nem állott sem gyámság, sem felügyelet alatt. Mint a hadsereg főfelügyelője ment le Boszniába. Egyik kormányának sem jelentette be szándékát s a legutóbbi napokig nem is tudtak arról semmit. Sarajevo-ban egy összeesküvő banda várta, amely elég erős volt, hogy a trónörökösöt elpusztítsa, de nem oly nagy, hogy abból Bosznia állapotaira lehetne következtetni. A lakosság csak egy igen kis töredéke vett részt az összeesküvésben, de a legnagyobb rész ovációkban részesítette a trónörökös párt. Az utca kiürítését pedig nem tartom lehetőnek. Tessék elgondolni, hogy az első sikertelen attentátum után, amikor a közönség a legilletékesebb ovációkban részesítette a trónörökösöt, lehetett-e félretolni az utcáról a közönséget.

Halier István gróf: Roppant szentimentális.

Tisza István gróf: Akinek a szívére mozgásba nem hozta ez esemény, az nem ide való. Mi lett volna, ha az utcáról elnyomják a közönséget. Szerettem volna akkor látni Andrássy Gyula gróf ur fagyos gunyosolyát. Az ellen, hogy Boszniában forradalom van kitörőben, tiltakozom.

Az ellenzék folytonosan zajong, közbeszól.

Elnök: Csendet kérek!

Tisza István gróf: A vizsgálatról nem mondhatok többet, minthogy az nagy erélyvel folyik és minden irányban megtettük a kötelességünket. A délszláv agitációról nem nyilatkozom, mint ahogy én sem tűrném, hogy osztrák miniszter a mi belügyeinkbe avatkozzék. Boszniában a rend teljesen helyreállt. A lakosság nagy többsége lojális érzelmű s csak egy igen kis része hajlandó az agitációra. A szerb-horvát koalíció is mindjebből összeforr és kialakul egy gubernamentális párt. (Taps, éljenzés.)

Andrássy Gyula gróf: Csodálkozok, hogy a miniszterelnök nyugodtnak látja a helyzetet, pedig csupa összeesküvéseket, délszláv agitációkat fedeznek föl odalemm.

Tisza István gróf: Nem mondta, hogy nincsenek ott szláv mozgalmak. Nem helyesli a struccpolitikát, de a tulzásokat sem szereti.

Apponyi elismerése Tisza válaszáért

Apponyi Albert gróf: A temetés rendezését botrányosnak mondja. Nem adtak meg azt a tiszteletet a trónörökösnek, ami neki járt volna és nem adták meg a lehetőségét a monarchia népeinek, hogy olyan gyászompával vegyen részt a temetésen, amilyen a trónörökösöt megillette volna s nem adták

meg a módot, hogy a külföldi uralkodók a temetésen megjelenhettek volna.

Tisza István gróf: Apponyi Albert gróf képviselő ur olyan érzelmeknek ad kifejezést, amely mindegyikünknek érzése. Ő mint a király tanácsadója, elvállalja az alkotmányos felelősséget felség akarataért.

Apponyi Albert gróf: A választ tudomásul veszem, annál kielégítőbbet nem is várhattam.

A megtorlásról.

Rakovszky István: Kérde a miniszterelnököt, mit fog tenni a kormány a merénylet megtorlása érdekében. Megtette-e a szükséges lépéseket Szerbiában, hogy a bűnrészesek elvegyék méltó büntetésüket.

Tisza István gróf: Bővebb nyilatkozatot ez ügyben nem tehet. De egyre figyelmezteti a Házat, hogy nem minden hír hiteles.

A Ház a választ tudomásul vette.

Szmrecsányi György interpellációját nem mondta el.

Az ülés egy negyed tizenegy órakor véget ért.

Miből építik a négy új iskolát?

109,000 korona odisszeája

A városi közigazgatási bizottság ülésének hónapok óta állandó tárgya a tizenhét új iskolának építése, aminek ügyében legutóbb Hajdu Ferenc dr. kir. tanfelügyelő tudvalevően már *tegyelmi eljárással* is siettetni akarta a tanácsot. A városi tanács azonban a pénzügyi lehetőségeket tartva szem előtt, a rendelkezésére álló anyagi eszközökre hivatkozva, csupán négy iskolának építését rendelte el. E négy iskola építésére már a versenytárgyalást is kiírta az építést legközelebb már meg is kezdik a munkálatokat elnyert iparosok.

Az építés fedezetéül a tanács azt az összeget jelölte ki, amely a debreceni református egyház részére iskolasegélvül megszavazott összegből még megmaradt, mert ez összeget az egyház még nem vette föl, miután azt egy későbbi iskolaépítésnél akarta fölhasználni. A városi tanács azonban azzal a föltétellel, hogy ugy is iskolát épít ez összegből s ez iskolákban a tanítást a református egyháznak kinalta föl, megnyerte az egyház beleegyezését, hogy e 109,000 koronányi összeget ez új iskolák építésére használhassa föl. A közgyűlés így is döntött azzal a tudattal, hogy a 109,000 korona tehát tényleg megvan.

Ma azután egy kellemetlen dolog derült ki. Az ugyanis, hogy *ez a 109,000 korona nincs már meg és az így az új iskolák költségének fedezetéül nem is szolgálhat.*

A városi tanács ugyanis időközben ezt a 109,000 koronát más közhasznú célokra költötte el és miután ez az összeg a 17,000,000 koronás kölcsönben birta fedezetét, ezt a kölcsönt pedig az utolsó fillérig elköltötte a város, a 109,000 korona e kölcsön elszámolásában végleges elszámolást nyert és így ma már sehol sincs meg.

Ezzel szemben a városi tanács valószínűleg, mint előlegképpen elköltött összeget fogja tekinteni a 109,000 koronát s igyekszik annak a 4,000,000 koronás új függőkölcsönben helyet szorítani.

Ez a művelet azonban részben a belügyminiszter szigorú rendelete értelmében, amely minden új kiadásnak a 4,000,000 korona terhére való fölvételét tiltja, másrészt azért nehéz, mert a közgyűlés beleegyezése nélkül alig lehetséges.

Folyik a vizsgálat Szarajevóban

Uj rezsím Boszniában

A nagy izgalmak reakcióiásképpen beállott a nyomasztó nagy csönd a szarajevói vizsgálat körül. A kihallgatások zárt ajtók mögött folynak s az eredményeket közvetlenül a külügyminisztériumba küldik. A közönség csak a vizsgálat befejezése után fogja megtudni azt az ízgató választ, hogy kik voltak a szarajevói merénylet értelmi szerzői.

Közben a közös minisztertanács is összeült s ezen — hír szerint — azokat az intézkedéseket állapították meg, amelyeket az általánosan kívánt új rend követel meg Boszniában.

Frígyes főherceg hadsereg-felügyelősége.

Bécs, július 8. A *Neues Wiener Tagblatt* illetékes helyen kérdést intézett Frígyes főherceg hadsereg-felügyelővé való kinevezése ügyében és azt a felvilágosítást kapta, hogy ez az ügy a legközelebbi időben *nem kerül megoldás alá*. Ez értesítés helyességét látszik igazolni az a körülmény is, hogy *Georgi báró osztrák Landwehr-miniszter* holnap hosszabb utazásra indul.

A közös minisztertanács.

Bécs, július 8. Jól értesült helyről nyert fölvilágosítások alapján konstatació, hogy azok a híresztelések, mintha a monarkia külsőben álló katonai akciót tervezne, *nem felelnek meg a valóságnak*, a tegnapi közös miniszteri értekezleten *semmiféle katonai természetű intézkedést nem határoztak el*.

Bilinski közös pénzügyminiszter és *Berchtold* gróf közös külügyminiszter ismertették a vizsgálat eddigi adatait és most már arról van szó, hogy a nyomokat kövessék odáig, ameddig azok vezetnek, vagyis Szerbiáig.

A monarkia azzal a kéréssel fog Szerbiához fordulni, hogy *engedje meg az igazi bűnösök kifürkészése végett a bűnügyi vizsgálat kiterjesztését Szerbiára is*. Hogy a vizsgálat kiterjesztése miként történik, még nincsen megállapítva. Csak később fog eldőlni, hogy Szerbia saját hatáskörében vezesse-e ezt a vizsgálatot, vagy pedig hogy tárgyalagos idegen orgánumok kutassák Szerbiában a bűnösök nyomát. Mindenesetre elsősorban Szerbia válaszára fog függ, hogy ezt a kérdést a monarkia és az igazság követelményeire nézve kielégítő módon lehessen rendezni. Ha Szerbia várakozás ellenére nem volna hajlandó ennek a kérelemnek megfelelni, a monarkia illetékes faktorainak dolga lesz a további lépésekről határozni. *Csak ha ez a nem várt eset elkövetkezik, lehet oly intézkedésre gondolni, melyek tullepik a diplomáciai eljárás szokott karakterét*.

A közös miniszteri tanácskozáson ezenfelül különböző politikai intézkedéseket is tárgyaltak, melyeket Boszniában életbe keltené léptetni. Az események megmutatták, hogy Boszniában nagyon lazán tartották a gyeplőt és ajánlatos egy szigorubb, de azért igazságos rezsím életbeléptetése. Ennek az új rezsímnek elsősorban főadata lenne szigorú ellenőrzés által keresztülvinni az iskolügy újraszervezését, továbbá a rendőri szolgálatnak biztosabb és modernebb alapokra fektetését és végül közigazgatási téren lehetővé tenni, hogy a hatóságok örökös tekintete mindenható bepillantasson, anélkül, hogy szükséges volna kivételes intézkedéseket fogantatni.

A közös minisztertanács által megvitatott intézkedések mindenesetre alkalmasak lesznek arra, hogy a monarkia és Szerbia közötti viszony terén teljes világosságot teremtsen.

Bécs, július 8. A közös minisztertanács

esti fél hét óráig tartott. Hivatalosan jelentik, hogy a minisztertanács csak folyó ügyekkel foglalkozott.

A *„Die Zeit“* katonai részről arról értesül, hogy a közös minisztertanácsnak elsősorban az volt a feladata, hogy a szarajevói merénylet ügyében megindított vizsgálat anyagát tanulmányozza.

Politikai téren, a rendőri hatáskörben és az iskolák terén bizonyos rendelkezések fognak életbe lépni, amelyeknek az a célja, hogy a nagyszerb agitációt lehetetlenné tegyék. A csapatok készenléte és létszáma tekintetében azonban változások történni nem fognak.

A merénylet politikai következményei.

London, július 8. A *Daily Mail* bécsi alkalmi tudósítója egy anonim személyiséghez, aki állítólag ismeri *Berchtold* gróf külügyminiszter szándékait, azt a kérdést intézte, hogy a jelenlegi helyzetben milyen magatartást fog tanusítani Ausztria-Magyarország. Nevezett lap olyan formában adja a bécsi jelentést, amely arra enged következtetni, hogy vagy maga *Berchtold* adta az információt, vagy pedig az ő hozzájárulásával látott az napvilágot. A kérdések és feleletek itt következnek:

— Milyen magatartást fog tanusítani az osztrák-magyar monarkia az osztrák-szerb feszültséget illetőleg?

— A szerb feszültség az osztrák államférfiak figyelmét már régebb idő óta foglalkoztatja. Ez a feszültség *Sándor király* és *Draga királyné* meggyilkolása óta áll fenn. Azóta forradalmi izgatás folyik a monarkia ellen és ezt a bűnös agitációt Belgrádban megtörték. A *Ferenc Ferdinánd trónörökös* ellen elkövetett gyilkos merénylet csak természetzerű következménye volt annak a monarkia-ellenes izgatásnak, amit egy szerb kormány sem tudott eddig elnyomni.

— Megváltoztatja-e a monarkia politikáját a főherceg halála?

— *Nem*. A monarkia külpolitikája, amelyet az uralkodó egyetértésével vezet a két állam miniszteriuma, ugyanaz marad.

A bombavető és a belgrádi konzulátus.

Bécs, július 8. A *Fremdenblatt* írja: Egy Belgrádban megjelenő szerb lap azt állítja, hogy a szarajevói merényletben a belgrádi osztrák-magyar konzulátust felelősség terheli annyiban, amennyiben *Cabrinovics* érdekében, akit a belgrádi rendőrség, mint gyanús embert ki akarta utasítani, *interveniált*. — A lap szerint a belgrádi osztrák-magyar konzulátus a belgrádi rendőrprefektúrához intézett íratban garanciát vállalt *Cabrinovics*-ért és kérte, hogy hagyják háborítatlanul. A prefektúrának figyelembe kellett vennie a konzulátus kívánságát. Mindazonáltal *Cabrinovics* gyanús maradt a többi között azért is, mert a konzulátus garanciát vállalt érte.

Ezzel szemben autentikus adatok alapján a következőket állapíthatjuk meg:

Múlt év december elején a belgrádi városi prefektúra a belgrádi cs. és kir. konzulátushoz fordult és hivatalosan megkérdezte, vajon az adatok, melyeket *Cabrinovics* a belgrádi rendőrségnek személyéről és előéletéről bementett, igazak-e. A cs. és kir. konzulátus érintkezésbe lépett a szarajevói tartományi kormányval és a kapott felvilágosítás alapján a városi prefektúra kérdésére olyértelmű választ adott, hogy *Cabrinovics* addig büntetlen előéletű volt és hogy bejelentett személyi adatai megfelelnek a valóságnak. — További közlésekre a konzulátusnak nem volt oka. *Teljesen valótlan az, hogy a konzulátus Cabrinovicsért interveniált, sőt garanciát vállalt érte*.

A szerb kormány körjegyzéke.

Belgrád, július 8. A szerb lapok jelentése szerint a szerb kormány külföldi követi útján körjegyzéket intézett az összes kormányokhoz, amelyben *tillakozik az ellen, hogy Szerbiát okozzák a szarajevói merényletért*. A körjegyzék azt mondja, hogy a merényletet *osztrák alattvalók követték el, Szerbiának arról semmi tudomása nem volt s megakadályozni sem állott módjában*. A szerb kormány már régebbi idő óta anarkista-törvény elkészítésén dolgozik, a törvényjavaslat már el is készült s csak a szkupstina elnapolása miatt nem terjeszthették még a törvényhozás elé.

Ujabb letartóztatások.

Tuzla, július 8. *Jovanovics* Misko letartóztatása után itt egymásután több letartóztatás történt. A városban éjjel-nappal katonai őrzékek cirkálnak, a községházát katonaság is őrzi és igen sok szerb házában házkutatás volt. Hír szerint eddig is már *tizenhat embert tartóztattak le*, köztük *Dimsó Bozicót*, a szerb bank hivatalnokát, aki a szerb mozgalmakban mindig tevékeny részt vett. A szerb bankban is házkutatást tartottak, de, úgy látszik, eredmény nélkül, mert a bankot nem helyezték zár alá.

Tuzla, július 8. *Dimso* Bozsics bankhivatalnokot, akit tegnapelőtt a rendőrség letartóztatott, ma bizonyítékok híján *szabadlábra helyezték*.

A megakadályozott bukaresti merénylet.

Az egyik bukaresti lap ma érkezett számában érdekes dolgot mond el arról, hogy már *1909-ben merényletet kíséreltek meg Ferenc Ferdinánd trónörökös ellen*. A trónörökös 1909. június végén Romániába akart utazni a királyi pár látogatására. Az osztrák hatóságok azonban váratlanul készülő merényletnek jötte, nyomára, amire a trónörökös az utirányát megváltoztatta és ahelyett, hogy Bukarestbe ment volna, a román királyi pár nyári tartózkodási helyére, *Sinajába* ment. A trónörökös egy kikocsizása alkalmával július 13-án délután négy órakor Sinajában a rendőrök elfogtak egy *Francesco de Felice* nevű olasz munkást, aki feltűnően gyanúsán viselkedett. Megmotozása alkalmával *töltött revolyvert* találtak nála és több levelet, amelyekből kitűnt, hogy *ő és két cinkostársa merényletet terveztek a trónörökös ellen*. Ez a munkás, mielőtt megakadályozhatták volna, *öngyilkos lett*, másik két társa azonban a kézen tartott automobilra ült és elrohogott. — 1911. januárjában a *Vossische Zeitung* hírt adott arról a tervezett merényletről és azt állította, hogy *az egészen az értelmi szerzője György szerb királyi herceg, az akkori trónörökös volt*. A szerb kormány ezt a híresztelést megcáfolta és különösen az ellen tiltakozott, hogy György hercegnek valami szerepe lett volna a dologban, a *Vossische Zeitung* azonban *fenntartotta a hírt* és hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a birtokában levő levelekkel és okiratokkal bizonyítsa állítását.

Aspirin

tabletták

: fej és fogfájásnál, influenzánál, rheumánál stb. elismert fájdalomcsillapítószer: A valódi Aspirinnek sok az utánzata, azért kérjük, hogy az Aspirint „Bayer“ féle **Aspirin tabletták** alakjában szerezzék be. Eredeti csomagolás 20 tablettát 0,5 gr. 1 kor. 20 fill. Minden tablettán az Aspirin szó látható. Az Aspirin szó véjelgyeztet, tehát a törvények szerint, más cég nem jogosult készítményeit Aspirin névvel megnevezni.

Kézimunkák és hozzávaló anyagok **KRAUSZ GYULA** KÉZIMUNKÁSZLETÉBEN KOSSUTH-U. 3.

vakáció és fürdőidényre leszállított áron kapható

Megkötözött tanítóképezdész

Az utca egy rendőr ellen

Izgalmas jeleneteknek voltak szemtanúi azok, akiknek utjuk ma délben tizenkét óra körül a Bika-szálló előtt vezetett el. A Nagytemplom előtt posztoló rendőr megkötözött egy diákot, mert a villamosról leugrott és elfutott.

Gorgyán József 19 éves tanítóképezdész a nagyerdei villamos helyett a Csapó utcára induló kocsihoz ült fel tévedésből, amit akkor vett észre, mikor a villamos már elindult. Hirtelen leugrott a futással próbálta elérni a nagyerdei kocsit. Meglátta ezt Tóth Pál 26. számú rendőr és utánvetette magát Gorgyának, hogy elfogja. A diák tovább szaladt és csak akkor állott meg, amikor többen utána kiáltottak. Bevárta, míg a rendőr odaért, majd felszólításra bement a nevére, később pedig az arcképes bérletjeggel akarta igazolni magát. A rendőr azonban nem elégedett meg ennyivel s mivel Gorgyán nem tudta igazolni, hogy hol lakik, zsineget vett elő, hátracsavarta a tanítóképezdész kezét és megkötözte. A diák üldözésére és megbilincselésére több száz főnyi közönség gyűlt össze, akik méltatlankodni kezdtek Tóth Pál eljárása felett.

— Nem járja így elbánni egy emberrel! Mi joga kötözte meg? Jobb lesz, ha elengedi! — kiáltották a tömegből.

A közben megérkezett lovas és gyalogos rendőrök végre is a közönség kérésére feloldozták a köteléket. Ekkor a tömegből előlépett Balla Béla népfelkelésiügyi hivatalnok és igazolta Gorgyánt, akit ennek dacára előállítottak a főkapitányságon. A diákkal együtt ment a rendőrségre Vértesi Lajos, Stohl Gyula, Rácz Lajos biztosítási tisztviselő, továbbá Balla Zoltán és Balla Béla hivatalnokok, akik igazolni kívánták, hogy a rendőr nem szabályszerűen járt el. Tóth Pál 26. számú rendőr viszont azzal védekezett, hogy Gorgyán elfutott tőle, azután hamis nevet mondott be s ezért kötözte össze, valamint állította elő a tanítóképezdészt. A rendőrségen a tényállás megállapítása végett nyomozást indítottak.

Közoktatás

Uj középiskolai internátus. Az Országos Református Lelkészei egyesületnek a hajduböszörményi ref. Bocskay-főgimnáziummal kapcsolatosan létesített internátusa (Kálvineum) az 1914-ik év szeptember 1-én megnyílik. Az internátus a város belterületén több mint három katasztrális holdnyi szépen parkírozott telken épült s modern berendezéssel (külön tanuló-, játék-, étkező- és hálótermek, vízvezeték, villanyvilágítás, fürdőszobák) játszótéréivel, tenniss, kugli és korcsolyapályával a legmesszebb menő higiénikus igényeket is kielégíti. Az internátusba 30 lelkészárván kívül még 90 bennlakó, gimn. tanuló vétetik fel a vállalkulómbőség nélkül. Az egy évi teljes ellátás díja 500 korona, melyet részletekben is lehet fizetni. A növendékek a Kálvineum igazgatójának és két bentlakó tanár felügyelet alatt állanak, kik ugy magaviselet, mint tanulmány tekintetében is ellenőrzői és irányítói a tanulóknak.

A fizetéses helyekre való felvételre vonatkozó kérvényeket a Kálvineum nagytisztviselői igazgatóságához kell címezni s a hajduböszörményi ref. Bocskay-főgimnázium aug. hó 1-ig kell küldeni. A főgimnázium V. osztályába szept. 1-vel vezetik be a görög-pótlót is. Bővebb felvilágosítással, tájékoztatóval a főgimnázium legújabb értesítőjével kívánatra készségesen szolgál a hajduböszörményi ref. Bocskay-főgimnázium igazgatósága.

Szédelgés az elhunyt trónörökös nevével

Házasságsaló ál Ferenc Ferdinánd

Egy előkelő fővárosi rendőrtisztviselő, a ki annak idején az elhunyt *Ferenc Ferdinánd* nevével kapcsolatos és egész Európaszerte nagy feltűnést keltett bűnügyben nyomozott, most érdekes reminiscenciákat eleven fel abból az időszakból, amikor a trónörökös éppen *Chotek* Zsófia grófnővel volt házasságot kötendő.

— Mikor Vilmos császár Magyarországon járt — mesélte a rendőrtisztviselő — és nagy ünnepléssel fogadták, egy arisztokrata hozta Bécsből a különös hírt, hogy az akkor még prezumpatív trónörökös *morganatikus házasságot kötött egy aacheni leánnyal.*

Még a budavári fogadtatás előtt történt ez, mikor a király Vilmos császárral *Frigyes* főherceg bélyei birtokán vadászott. *Ferenc Ferdinánd* nem volt ott s mint később kiderült, csakugyan egy házassági ügy okozta az elhűdülést a trónörökös és *Frigyes* főherceg közt, de ekkor már *Chotek* Zsófia grófnő volt a játékos, aki udvarhölgye volt *Frigyes* főhercegnek. A kalandos házassági hír, amely az igazi házasságot megelőzte, Londonban és Aachenben ugyszólván egyszerre pattant ki s az aacheni forrásból átvették a berlini lapok is. Oriási feltűnést keltett Budapesten a berlini lapok híre, amely szósz szerint így hangzott:

„Az *Aachener Politisches Volksblatt* mai számában azt újságolja, hogy *Ferenc Ferdinánd* prezumpatív trónörökös Londonban, múlt héten *morganatikus házasságot kötött* egy, családi nevén *Kusmann* nevű huszonöt éves leánnyal, aki jómódu aacheni család gyermeke. A főherceg két évvel ezelőtt ismerkedett meg a leánnyal, mikor inkognitóban Németországba utazott. A kisasszony akinek atyja bányaigazgató volt, nagybátyja pedig posztókereskedő, az utóbbi időben bátyjának, az esseni *Krupp* ágyúöntőde egyik igazgatójának háztartását vezette. A főherceg, akiről a leány családja azt hitte, hogy katonai orvos, gyakran látogatást tett *Kusmann*knál. Így érlelődött meg benne a gondolat, hogy semmiféle akadálytalannal nem törődve, oltár elé veteti a szeretett leányt. E tervét a minap Londonban meg is valósította.”

— Az udvarnál, amely akkor egész apparátusával Pesten tartózkodott, sürgős intézkedés történt a hír forrásának kikutatása érdekében. Egész sereg detektívet mozgósítottak, a nyomozás vezetésével pedig engem ki akkor rendőrfelügyelő voltam, bíztak meg. Gyorsan elutaztam Aachenbe. Másnap, 1897. szeptember 17-én Aachenből az a megfélemlítő hír jött, hogy az aacheni lap, amely először közölte a főherceg házasságáról szóló jelentést, azt az első betűtől az utolsóig teljesen és feltétlenül fentartja, sőt hozzáteszi, hogy *Ferenc Ferdinánd* az esküvőt megelőző napon lemondott trónörökös jogairól és lemondását hiteles okiratban tudatta királyi nagybátyjával.

— A beavatottak azt mondták, hogy immár nem valami újságkaesáról van szó, hanem otromba felületesről, vagy közönséges szélhámosokról. Ez az utóbbi feltevés valóban bizonyult. *Valami ügyes csaló a fiatal leány előtt Ferenc Ferdinánd főhercegnek adta ki magát*, a szerencsétlen leány családjával lépre ment, sőt az európai sajtó nagy része, Londontól Berlinen át Budapestig, helyt adott a kalandos híreknek. A kiküldött rendőrfelügyelő, aki nagy ambícióval dolgozott, rövid idő múlva a következő jelentést küldte megbízóinak:

„Az aacheni szenzáció állítólagos főhercege *Arend dr. asszisztens orvos* néven ismerkedett meg a fiatal leánnyal. *Nagyon hasonlít Ferenc Ferdinánd főhercegre* és ma-

gyar származású embernek mondják. Hamarosan jegyet váltott a tapasztalatlan leánnyal és elhítette vele, hogy ő a trónörökös. Mikor távol volt Cosenből, „*Nelló*“ aláírással sűrűn irt leveleket menyasszonyának. Többször arra intette, hogy *óvakodjék legnagyobb vetélytársnőjétől, Stefánia özvegy trónörökösétől* és ne hallgasson rá, ha majd be akarja hálózni. Mikor visszatért utjából, arra kérte a leányt, hogy kísérelje el őt Londonba. A leány ebbe beleegyezett. Szeptember nyolcadikán volt a névnapja, amelyet bátyjánál dus vacsorával ültek meg, ahol a vőlegény is velük mulatott. Szeptember tizedikén a vőlegény a leánnyal együtt eltűnt, a leánynak száznegyven ezer márká vágyonát elvitte. — *Kusmann*knál nagy az aggodalom, leányukról eddig nem érkezett hír. Lehet, hogy az állítólagos *Arend dr.* valami lélekkufár. Híre jár, hogy a menyasszony hűgát is magával akarta csábítani.”

— A magyar lapokat illetékes helyről díszkréten értesítették, hogy óvakodjanak a házassági hír terjesztésétől. — A szélhámost azután hamar leleplezték, *Ferenc Ferdinánd* pedig kiderült, hogy Bécs környékén, *Manswörthben* vadászott és onnan küldött értesítést, hogy szeptember tizenkilencedikén Budapestre jön.

— Érdekes, hogy nem sokkal előbb Németországban leplezték le egy szélhámosnót, aki szintén az uralkodóház egyik tagjának adta ki magát. A regényes multu fiatal hölgy elhítette berlini arisztokratákkal, hogy *Mária Terézia főhercegnő* és inkognitóban tartózkodik Berlinben. Egy dusszlag orosz nagykereskedő fia, aki orvosnövendék volt Berlinben, beleszeretett és édes apja egész vágyonát elköltötte rá. A berlini policia csakhamar érdeklődni kezdett a „főhercegnő” multja iránt, *letartóztatták és több évi fegyházra ítélték el.*

Tévedés.

Igen elterjedt, de téves felfogás az, hogy a mosás árt a hajnak vagy a fejbőrnek. Jöjjünk már egyszer s mindenkorra tisztába azzal, hogy a fejbőr sem más mint a többi testrészt fedő bőr. Szerkezete és működése épenolyan mint a kéz vagy arc bőr s egyáltalán érthetetlen, hogy miért ne tisztogathatnánk azt épenugy mint más bőrt. Ellenkezőleg még sokkal jobban megkivánja a tisztálkodást, először mert a rajta levő hajszálak pompás porfogók és ezért minden tisztátalanság jobban tapad a fejbőrön, másodsor pedig a fejbőrben levő izadtság- és faggyumirigyek váladékai — melyeket a többi testrésztől lemosunk — a hajszálak közt — ahonnan nem lesznek eltávolítva — felszaporodnak és zsírréteget képeznek. Ez a réteg annyira megzavarja a fejbőr működését, hogy az többé nem képes a hajszálakat eléggé táplálni, a hajszálak mindig vékonyabbak és gyengébbek lesznek, töredeznék, végül pedig a hajgyökér egyáltalán nem tudja többé pótolni a kihullott hajszálakat. Lassanként a fejbőr megkopaszodik, amit többé nem tehetünk jóvá, ha csak nem kezdjük meg idejkorán a fejbőr rendszeres ápolását. A hajápolás lényege az alapos tisztogatás, a párolgási termékek eltávolítása, az esetleges mikroorganizmusok elpusztítása, amelyek a tisztátalan rétegben megtelepedve a hajnövést tönkretesznek, végül a bőr működését enyhe serkentése.

A hajápolás szuverén szerének régóta a kátrányt tartjuk, melyet ma már a legérzékenyebb természetűek is bátran használhatnak, mert szabaddalmazott eljárás segítségével kivonhatjuk belőle a kellemetlen szagot és izgató hatást gyakorló alkatrészeket. Belőle készül a szagtalan *Pixavon*, amelyet ideális hajápoló szernek mondhatunk. A *Pixavon* pompáson habzik s habját könnyen le lehet öblíteni a hajról. A hajnövést serkentésének és a fejbőr erősítésének tényleg legjobb módszere a rendszeres *Pixavon* hajápolás.

Kétféle *Pixavon* gyártanak, világosat (színtelen) és sötétet. A közönség általában jobban szereti a világos *Pixavont*, mert abból különleges eljárás segítségével még a sötét festékanyagot is kivonják. Ugy a világos mint a sötét *Pixavon* egyenlő mértékben fejti ki a speciális kátrányhatást. Egy üveg ára két és fél korona és hónapokra elegendő. Minden gyógyszerárban, gyógyáru- és illatszerekkereskedésben kapható. *Pixavon* hajmosást minden jobb férfi- és női fodrász végez.

HIREK

— **Pósa bácsi meghalt.** A gyermekvilágnak gyásza van. A gyermekversek költője, akit az idén költői pályájának 50-ik évfordulóján 40,000 gyermek ünnepelt, ma este fél tíz órakor a Liget-szatórumban meghalt. A költő már régen betegeskedett s most fájdalmas régi betegségétől váltotta meg a halál. — Pósa Lajos a Petőfi-társaság tagja, született Radnóton 1850-ben. 1883-tól 1889-ig a szegedi színház titkára volt. 1890. óta szerkesztette az *En Ujságom* című gyermeklapot. Művei: lírai költemények, amelyeknek forrása többnyire a gyermeki és hazafias érzés volt. Főleg gyermekverseket írt, amelyekkel legnagyobb sikerrel aratta. A mai generáció egy nagy része kedves szeretettel emlékszik vissza a gyermekévek kedves, aranyos szívű Pósa bácsijára.

— **A király és a Cumberland-család.** — Ischlből jelentik: Mikor tegnap a király a pályaudvarról a királyi villába hajtatott, az ebensee-i hídnál ott találta Ernő Ágost braunschweigi herceg automobilját. A kocsiiban ült Thyra cumberlandi hercegnő, Ernő Ágost, felesége Viktória Lujza hercegnő és a herceg két testvére, Miksa bádeni herceg felesége és Olga braunschweig-lüneburgi hercegnő. Mindnyájan fölemelkedtek a kocsiiban és üdvözölték a királyt, aki látható örömmel köszöntö meg az üdvözlést. Ernő Ágost, aki maga vezette az automobil, várta az udvari vonatot és egész Ischlig versenyt futott az udvari vonattal, hogy még idejében Ischlbe érkezék a király üdvözlésére. A hercegi család Ischlben megebédelt s azután visszatért Gmundenbe.

— **Az összeíró küldöttségek kiegészítése.** A város központi választmánya e hó 9-én, csütörtökön délben 12 órakor ülést tart, a melynek egyetlen tárgya: az összeíró küldöttségek kiegészítése.

— **Az egyetemi csatornázás.** Tudvalevő, hogy a jog- és pénzügyi-bizottság a kultuszminiszter óhajára javasolta a közgyűlésnek, hogy az egyetemi csatornázás tervezett irányát változtassa meg és az egyetem csatornázását ne a már meglévő Pesti-utcai fővonalal kapcsolja össze, hanem egy önálló fővonalat készítsen. Ez a csatornázás 20,000 korona több kiadást idézne ugyan elő, de ez összeget a csatornaépítési-alapból fedezni tudnák. A városi tanács ma foglalkozott ezzel a tervvel és úgy határozott, hogy azt elveti s a régi terv alapján építeti meg a csatornázást, mert az egyetemi csatornának önálló megépítése mellett nem tudnák a vizet hova levezetni, vagy pedig, ha az új terv szerint a Tócsóra vezetnék le, akkor a levezetett víz elhelyezésére szükséges újabb építkezések több százezer koronás tulkiadást idéznének elő.

— **A katonai vegyes bizottsági tárgyalásokat elhalasztották.** A katonai vegyes bizottság, amely a Debrecenben létesítendő honvédtüzér, honvédhuszár és honvédgyalogsági laktanyák terveit és bértériményeit tárgyalja és állapítja meg, tegnapelőtt kezdte meg tárgyalásait, amelyek több napon át tartottak volna. Miután azonban a hadtestparancsnokság képviselője nem jelent meg, a tárgyalásokat ma megszakították s azok folytatását e hó 17-ére tűzték ki, az eddigi tárgyalások jegyzőkönyvét pedig ma hitelesítették.

— **A Debreczeni Patronázs-Egyesület intézőbizottsága szombaton, folyó hó 11-én délután fél 6 órakor a városháza könyvtárszobájában tartja rendes havi ülését.** Tárgyak: Jegyzőkönyv hitelesítés; titkári jelentés; esetleges indítványok; elnök lemondása és bucsuzása.

— **14-es számú telefonon lehet az új fővárosi sört megrendelni.**

— **Építik a városi házak vízvezetékét.** Tudvalevő, hogy a közgyűlés úgy döntött a megtartott árlejtés és az erre beadott felebezés alapján, hogy a városi házak vízvezetékkel ellátásának mintegy 60,000 korona értékű munkáját az Egészségügyi Vállalat készítse el. Egyben kimondta, hogy a határozat csak extra dominium felebezhető. E határozat alapján a tanács ma utasította a főügyészt, hogy a vállalattal a szerződést kösse meg, a mérnöki hivatal pedig, hogy a munkálatokat azonnal kezdesse meg.

— **Mezőségi kerület III. osztályu kereseti adó kivétele.** Tárgyalási határnapok: Városi adóhivatal értesíti Debrecen város külsőségen lakó adózóit, hogy III. osztályu kereseti adó kiszámítási javaslatok az 1913. évi 50,000 pénzügyminiszteri utasítás 16. szakasza alapján 1914. év július hó 13. napjától július hó 20. napjáig bezárólag 8 napi közszemlére (Városház félemelet 9. ajtó) kitétetnek oly célból, hogy azokat mindenki megtekinthesse s az őt vagy másokat illető javaslatokra észrevételeiket fenti határidő alatt írásban a debreceni pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókievítő bizottságnál terjeszthetik elő. A közszemlére kitett javaslatok magában foglalják a Belsőlegelő, Czeizing- és Vulkán-telep, Macs, Ondód, Szepez, Ebes, Czucza, Kis- és Nagyhegyes, Elep, Köszélszeg, Nagyhortobágy, Mátá, Ohat, Pallag, Nagycsere, Fancsika, Pacz, Haláp és Bánkon lakó földbérletkötő taligás és fuvarosok, borjulus-árus, ló- és marha-kereskedők, szatócsok, vendég-lősök, szülésznök és cséplőgép-tulajdonosok adóterteleiket. Tárgyalási helyiség: Fűvészkert-u. 2. számú ház. A tárgyalás a második számú adókievítő bizottság előtti lesz a következő sorrendben: Julius 29-én 1—300 tétel, július 30-án 301—600 tétel, július 31-én 601—1000 tétel.

— **A kórház deficitje.** Megemlékeztünk arról, hogy a kórházi bizottság olyan előterjesztést tett a tanácsnak, hogy mintegy 70,000 korona deficitjét, amely éveken át gyülemlett föl, részint a nagy behajthatatlan hátralékokból, részint pedig beruházásokból állt elő, írja le a város. A tanács ma foglalkozott ez előterjesztéssel és kimondta, hogy e nagy összeget a város terhére át nem veszi, hanem fölír a belügyminiszterhez, hogy vagy a betegápolási alap terhére vegye át, vagy fizesse ki. E kérést azzal indokolja, hogy a debreceni közkórházat a város félmillió koronával költséggel a maga erejéből építette föl és tartja ma is fönn, pedig a kórházban alig 25 percentje a betegeknek debreceni, míg legnagyobb részük vidéki. A debreceni közkórházat egész Hajdúvármegye és öt szomszédos vármegye betegek látogatják legnagyobb részt, akiknek illetőségi községe, illetve vármegyéje semmiféle hozzájárulással nem segíti a debreceni közkórház fentartását.

— **Elhunyt tanító.** Bizonyára széles körben fog mély részvétet kelteni a hír, hogy Sáfár László református igazgató-tanító meghalt. Az elhunyt igazgató a legkiválóbb pedagógusok egyike volt, aki most lépett tanítói működésének negyvenedik évébe. Sáfár László életének 59-ik évében hunyt el. Haláláról a debreceni református egyház gyászjelentést adott ki. Temetése július hó 9-én fog végbemenni Egvház-tér 7-ik számú lakásáról. Az elhunytban Sáfár László törvénytudó jegyző édes atyját gyászolja.

APOLLO

MA, CSÜTÖRTÖKÖN

Előadások kezdete 7 és 9 órakor

A TÉVEDEÉS ÁLDOZATA

Dráma 4 felvonásban.

Kitűnő kíséző műsor!

— **Vita a város és a helyvasut közt.** A sertésvásártéri vágány fentartását a régebbi időkben a máv. teljesítette, amivel szemben szerződés szerint joga volt minden teherkocsi után 3,60 illetőleg 5,60 fentartási díjat szedni. Amikor a közuti közlekedés villamossá lett, a helyi vasut társaság kérte e szerződésnek is reáruházását, aminek érdekében a tanács meg is kereste a máv.-ot. Azóta a Helyi Vasut minden métermázsza szállítmány után 16 fillért szedett, ami kocsinként nagyobb összegre rugott, mint amit a máv. szedett. A városi tanács ezt kifogásolta és tárgyalásokat indított a Helyi Vasutal, amely azonban terület használati szerződésére hivatkozva ragaszkodott eddigi eljárásához. Most azután a tanács jogi véleményt kér a tisztí főügyésztől az ügyre vonatkozóan, hogy azután vagy további tárgyalások során igyekezzék meg egyezésre jutni a társasággal, vagy a terület használati szerződés értelmében a kereskedelmiügyi és belügyminiszter döntését kérje ki.

— **Rendőr-kutyákat ajánl a belügyminiszter.** A mai napon a belügyminiszter hosszabb leiratot küldött Debrecen város tanácsához, hogy az újabb rendőri nyomozás terén milyen kitűnő hasznát lehet venni a rendőr-kutyáknak és ezért ajánlja, hogy a város szerezzen be ilyen rendőr-kutyákat. A tanács a rendőrfőkapitány távollétében nem döntött még ez új rendőri ügyben.

— **Az időjárás júliusban.** Juliusra is elhozta a maga profeciáját Sirius időjós s a második nyári hónapra is nagyon szeszélyes időjárást ígér. Sok lesz a szeles eső, sőt helyenként viharok is lesznek, mondja a jóslat, sőt a zivatarokat néhol jég is kíséri majd. A jóslás a következő napokra jósl nagyobb csapadékot és zivataros esőt: Julius 12., 13., 14., 19., 22., 23., 24., 25 és 29-én még pedig nemcsak júliusban, hanem ugyanilyen rendben augusztusban és szeptemberben is. A szeles és hűvös napokat azonban forró nyári napok fogják követni és ez a váltakozás mindvégig megmarad, még pedig Európa legnagyobb részén. A jóslat sok földrengést ígér a közel jövőben, még pedig nekünk is lesz részünk belőle. Sirius mester azonban mindenesetre azzal biztat, hogy nálunk a fővárosban és Magyarországon általában csak harmad vagy negyedannyi földrengés lesz.

— **Egy film és a pápa.** Egy német mozivállalat filmdrámát csinált a Mirakel című darabból, amivel Reinhardt olyan nagy sikert ért el. A darab témája tudvalevően középkori legenda, amely szerint egy apaca szerelmes lesz egy lovagba, elmegy vele a világra és mikor sok szenvedés után, megtörtén visszateér, a kolostorban észre sem vették, hogy eltávozott, mert a szüzanya szobra leszállott a falról és azalatt helyettesítette a bünbe esett apácát. Ezt a történetet csinálták meg moziképen. Látni rajta, hogy a Szüz Mária szobra hogy válik élővé és száll le talapatárról. A klerikális német sajtó hevesen megtámadta a filmvállalatot, különösen azért, mert a vállalkozók és a rendezők zsidók. Most azonban egy különös dolog történt. Az a színész, aki a Szüz Máriát ábrázolja a filmen, egy svájci olasz színész, elzarándokolt Rómába, kihallgatást kért a pápától és elmondotta, hogy ártatlan szívet követte el tettét, nem tudván, hogy az bün. A pápa állítólag így felelt a színésznek:

— Ismerem az ügyet, leányom. Elküldtem egy bizalmas emberemet, hogy nézze meg azt a filmet és az azt jelentette, hogy nincs benne semmi, ami a katolikus érzést sértene.

A klerikális német lapok azt állítják, hogy az egész történetet csak úgy találták ki, a pápa nem is nyilatkozott és az egész csak reklámja a filmnek. A zsidó vállalkozók még tetézték szemérmelenségüket, amikor a Szent Szüzön kívül még a pápa személyét is bevonták az üzletükbe.

— **A dispensaire juniusi működése.** — A debreceni tüdőbeteg gondozó-intézetben (dispensaire) junius hó folyamán 88 új beteg jelentkezett, akik közül 51 férfi és 37 nő tüdőgümőkórosoknak találtattak. A rendelkezett betegek száma 727; tuberkuliokezelésben részesült 53 beteg.

— **Nyilvános illemhelyek Debrecenben.** A városi tanács dacára annak, hogy csatornázás és vízvezeték készen van, és dacára annak, hogy minden körülmény sürgeti, mindaddig mellőzte a nyilvános illemhelyek létesítését, pedig ilyenek építésére igen előnyös ajánlatok állottak a tanács rendelkezésére. A tanács azonban azzal, hogy a városnak nincs pénze most ilyenekre, az ajánlatokat és terveket visszaadta. Most egy budapesti cég tett újabb ajánlatot. Eszerint a cég hajlandó teljesen ingyen az illemhelyeket fölépíteni és ötven év múlva a város tulajdonába átengedni azzal a föltétellel, hogy mérsékelt díjakat szedhet és hogy a város az első időben némi támogatásban részesíti. A kérdés eléggé nagy fontossága ahhoz, hogy a tanács minél előbb foglalkozzék a dologgal és az illemhelyeket mielőbb létesítse.

— **A csábító járásbíró.** Déváról táviratozzák: Szabó László hátszegi járásbíró régóta ismeretségben volt Mott András ottani pályaőr feleségével. A pályaőrnek elmondották, hogy a bíró udvarol a feleségének és a míg ő szolgálatban van, gyakran látják őket együttlét. Tegnap este is arról értesítették, hogy a járásbíró találkozott a feleségével. Mott magához vette fejszjét és lesbe állott. Hajnalban három és négy óra között látta, amint a járásbíró kijön az asszony szobájából. Odalépett hozzá és kérdőre vonta. Rövid szóváltás után előrántotta a kabátja alól a fejszét és többször a járásbíró fejéhez sújtott vele. Szabó László összeesett és fejét elborította a vér. Nyomban értesítették a csendőrt, akik orvost hívtak és a járásbíró be szállították a kórházba. Álapota életveszélyes, mert a baltacsapások egy darab csontot is kihalítottak a fejéből. Gyorgyán Viktor, a járásbíró vezetője megindította a nyomozást és Mott Andrást letartóztatta.

— **Nem tudják elhelyezni a honvédeket.** A honvédparancsnokság átirt a városi tanácshoz, hogy a fölemelt létszám szerint besorozott és behívott honvédeket nem tudják elhelyezni, mert megfelelő elég helyiség rendelkezésre nem áll, a kaszárnyában erre elégséges férőhely nincsen. A városi tanács e kérdés elintézésére véget e hó 11-ére, szombatra vegyes bizottsági tárgyalást hívott egybe.

— **A Gerébi-telepi dráma.** A Gerébi-telepen vasárnap reggel történt családi drámáról, amelynek Juhos Péter vakánkos és vadházastársa, özv. Zöld Jánosné az áldozatai, a csendőrség a jelentést és az iratokat ma tette át a királyi ügyvédséghez. Minthogy a tragédia előidézője nincs életben és a gyilkosság és öngyilkosság oka tisztázva van, az ügyvédség az ügyben megszüntette a további eljárást. A vakánkos Péter nevű öt esztendő gyermekéről a debreceni árvaszék gondoskodik.

— **Pincérből afrikai alkirály.** Nagykanizsáról jelentik: Tíz év előtt megszökött innen egy Dehlen Róbert nevű fiatalember, akinek már akkor kalandos terveket voltak. Beállott hajópincérnek és az Océánon megismerkedett Sir Francis Eddystone-val, aki nagy expedíciót vezetett Ugandába és a hosszu utra elvitte magával a pincért is. Dehlen most nemrégiben levelet irt egy nagykanizsai rendőrtisztviselőnek, amelyben elmondja, hogy meglepő karriert futott meg. Az ugandai alkirályval ugyanis sikeres harcot vívtak a lázadókkal, akiknek vezérét éppen ő (Dehlen) lölte agyon. Az alkirály nyomban kinevezte tábornokává és felajánlotta neki az egyik leánya kezét. Dehlen elfogadta az ajánlatot. Azzal fejezi be a levelet, hogy az ősszel néhány hónapra Európába jön és ellátogat Nagykanizsára is, ahol gyermekéveit töltötte.

— **Zsidóüldözés Szalonikiben.** Szófiából táviratozzák nekünk: Szalonikiből érkező jelentések szerint számos Szalonikiben élő zsidó nagykereskedő elhatározta, hogy a görög hatóságok zsidóellenes magatartása s a folyton megismétlődő bosszantások miatt, elhagyják Szalonikét s Szófiába költöznek.

— **Van még poézis.** A csanádmegyei Nagylaknak szenzációja van. Hetilap indult meg benne, még pedig, ahogy az első számból látjuk, olyan színes és változatos tartalommal, amit lehetetlen irigység nélkül olvasni. Annyi füde lira bugyog a magyar lapok Benjaminjának — „Marosvidék” különben a neve — mindanegy oldalán, hogy mire megéri az első évfordulót, kész anthológia lesz belőle. Aminek nagyobb bizonyosságul kollegális üdvözléssel ide iktatjuk szép jövőjü laptársunk újdonságvovatának páratlanul szépen megírt első hírét.

— **HYMEN.** Opré Tivadar, lapunk felelős szerkesztőjének ma Ország Annus urleánnyal Znyiováralján tartott esküvője emlékére — mi, nagyvárosi emberek azt hisszük, hogy egy kis falucskában amely négy oldalról magas bércekkel van körülvéve, az emberek még csak a nap meleg tűzét sem élvezik. A nap meleg tűzét lehetséges, hogy nem, de annál jobban élvezik a boldogság, egyetértés és szeretet édes lehetétét és ha e három összefog, az emberek nem érzik az élet nehézségeit még ott sem, ahol egyebet sem hallanak, mint a sötét sűrű erdők vadjainak rémitő üvöltését, ahol a zenét is csak a szélvésztlől összecsapkodott erdők ágainak rémes, egyhangú, monoton zokogása adja. A sors sok-sok ezer éves aranykötésű könyvében felelős szerkesztőnknek is írva vala életének rögös útja, mely most ért véget. Eljutott oda, ahol az út változik. Itt sima az út és a boldog halandó gond nélkül haladhat tovább, tovább a cél felé, megállás nélkül. Haladt is tovább, nem tudták megállítani az út két oldalát párkányzó illatos virágok, de egyszer mégis megállva lehajolt hozzájuk s lezakította a legszerényebb aranyzsinű violát. Ez sohasem hervad el, ez elkíséri őt egész odáig, ahol az élet véget ér és a fáradt emberi lélek örökre pihenni tér. Viola.

— **Az orvos tragédiája.** A trencsénme gyei Bán községből jelentik: A járás régi tiszteletben álló orvosa, dr. Freund Miksa vármegyei tiszteletbeli főorvos tegnap a szolgabíró fiatal leányával, Zambóczy Paulával egy közeyi faluba ment, hogy egyik betegét meglátogassa. A község szélén a lovak a meredek lejtésű uton megbokrosodtak és örült iramban ragadták magukkal a kocsi lefelé. A fordulónál az egyik kerék eltört, a kocsi felborult és kivetette az uttest közepére az orvost, aki oly szerencsétlenül bukkott a földre, hogy a halántéka egy kiálló kődarabba ütődött s azonnal elborította a vér. A főszolgabíró leánya már előbb kiugrott a kocsiból és semmi baja sem történt. A halálos megsebesült orvost dr. Szokolóczy lakására vitték, ahová nemsokára megérkezett a környék több orvosa is. Megállapították, hogy koponyaacsonttörést is szenvedett és ennek következtében pár óra múlva meg is halt.

— **Elegáns girardi-kalapok** Frank Testvéreknél a vármegye háza mellett.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója

EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Csütörtökön, Pénteken — Julius hó 9-én és 10-én

KÖNNYELMŰSÉG

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Müncheni tájak. Természeti szépségek.
Egy különös férj. Bohózat.
Agoston és a teve. Humoros.
Mozgó híradó. Aktuális felvételek.

Előadás kezdete este 7 órakor, folytatásos bemennettel. Rendes helyárak.

Szombaton, Vasárnap — Julius hó 11-én, 12-én

SZÁSZ ILONA

a Royal orfeum művésznőjének vendégszereplése

egy kiváló mozgóképműsor keretében.

— **Gyermek-kocsik, kerti nyugágyak, uti kosarak és bőröndök** legolcsóbb szabott árak mellett kapható Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piac-utca 38. szám.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő halálozásokat jelentették be: Harsányi Erzsébet ref. 16 éves, Erdélyi Margit ref. 14 naps, Molnár György r. k. 19 éves, özv. Nagy Ferencné ref. 76 éves, Kassay Béla dr. ref. 37 éves, Váradi István ref. 19 éves, Murvai József ref. 5 hónapos.

Külsőleg és belsőleg

egyaránt legbiztosabb hatású háziszser a

PALMA

Próbaüveg 40 fillér.

:: Kapható: ::

Dr. Szelényi Árpád

gyógyszerésznél

Debreczen, Piac-utca 30. sz.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **A bírói talár.** A magyar bírók talárkérdése most végre dőlőre jutott. Az igazságügyi minisztérium az eredeti tervvel szemben másként döntött: uniformizálni fogja az egész bíróságot. Minden bíró és a jegyzői, sőt irodatiszti és kezelői kar uniformisszerű talárt kap. Ezt köteles lesz viselni hivatalos órái alatt, hivatalos helyiségében mindig, tehát nemcsak büntető főtárgyalásokon, hanem tárgyaláson kívül is, akár büntető, akár polgári szakon van. Az ügyvédek ezzel szemben csak a törvényszék, esküdtészek és felsőbíróságok főtárgyalásain viselik a talárt. Az ügyvédség tagjai ugyanekkor és hivatalos küldetések, inspekcióik alkalmával. A bírói talár bő dominó lesz; fekete, köpenyszerű. A tanácselnököknek selyem, a többi bírónak posztó. Könnyű, fekete, félcilinder magasságú, négyszögletű, lapostetejű süveg. A köpeny jobb mellén és a süveg előoldalán a magyar korona lesz kihimezve. Ugyanígy lesz a jegyzők és, valamivel egyszerűbb azonban, hogy a különbség látható legyen. Az irodatisztek és a kezelők uniformist kapnak. A rendes vasutas szabású egyenruhát, amely fekete lesz, fekete sujtással. A hajtókája lilaszínű. Itt már a rangfokozatok is egy, két, illetve három rozettával lesznek jelölve. Ugy hogy a XI. fizetési osztályban levő egy rozettát, a többi kettőt, az irodatiszt háromat kap. Az irodaigazgató pedig ezüst gallért. Az ügyvédek talárja még nincs megállapítva, ezt a kamarák vezetőivel és ügyvédségi tisztviselőké ugyanolyan lesz, mint a bíróságiaké, egy zsinór fogja kiténtetni a kabát ujjának szegélyén az ügyvédségi jellegzet. A talár-rendelet január elsején már életbelép. Most még titkolniák az intézkedéseket, érthetetlen okokból. A bírók, ügyészek és tisztviselők egyenruházati pótlékok fognak kapni.

§ **Rágalmazásért 2500 korona.** Szombathelyről jelentik: A törvényszék 2500 korona pénzbüntetésre ítélte Weder Gyula ügyvédet hatósági személy rágalmazása miatt. Az ügyvéd ugyanis egyik ügyfelétől 25 ezer koronát kért azzal, hogy Szakács Manó árvaszéki ülnöknek kell azt fizetnie egy szerződés jóváhagyásáért. A rágalom pletyka után fülébe jutott a megvádolt ülnöknek, aki följelentette az ügyvédet. Az elítélt ügyvéd fölbevezett az ítélet ellen. Érdekes dolog, hogy a vádlott, a védő, a főtárgyalási elnök és a koronatanu iskolatársak voltak.

NYILTTÉR.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde

Magyar hitel	721.-
Osztrák hitel	601.80
4 százalékos koronajáradék	79.75
Allamvasút	688.-
Jelzálogbank	400.-
Rimamurányi	817.-
Sálgótarjáni	8.00
Közuti vasút	5.4-

Magánleszámtólási kamatláb
Bécs 3 1/2% — Berlin 3 1/2% — London 2 1/2%

Budapesti gabonátőzsde

Strasser és Könyg debreceni bizományos távirati jelentése	
Buza 1915. április	12.55
októberre	12.73
Tengeri 1915 máj.	7.22
Rozs áprilisra	
októberre	9.25
Zab áprilisra	
októberre	7.88
Tengeri jul.	7.21
aug.	7.40

Készáru változatlan.

1341—1914. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1913. V. 7198/1. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Schillinger Béla részére debreczeni lakostól, a fizetett összeg betudásával 160 korona tőke, ennek 1912. év október hó 3. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 61 korona 76 fillér perkölttség erejéig 1913. évi december hó 13-án bíróilag lefoglalt és 710 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1914. évi július hó 16-án délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Thaly Kálmán-utca 2. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltak részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1914. évi június hó 20-án.

Olah Géza, bírói kiküldött.

Valódi brünni szövetek
az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 2. 10 m. hosszú teljes férfruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak	szelvény 7 kor.
	szelvény 10 kor.
	szelvény 15 kor.
	szelvény 17 kor.
	szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ert, csintnyug felöltőszövetet, turistalődönt, selyemkamarant, női kosztüm szöveteit stb. gyári áronként kelle, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismeri postofizéri raktár

Siegel-Imhof Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszöveteket közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Örökös választék. Mintánál, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

Sztojikai

Erdély bérceiből fakadó természetes gyógyhatású ásványvíz, melyet a leghíresebb egyetemi tanárok és orvosok ajánlanak, kapható minden fűszer-, csemege- és ásványvízkereskedésben.

Helybeli kizárólagos egyedárúsítás

KONTSEK GÉZA

kereskedésében, hol mindég friss töltésben és előnyös árban kapható,

Gyomorhajoknál csodahatású, cukorbetegségeknek speciális gyógyszer. Borral vegyítve igen kellemes és egészséges.

A legolcsóbb és legjobb borviz.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

„ CZÉGNÉL „
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Napernyők

Gyermekruhák

Harisnyák

Tricók

!! nagy választékban !!

Haszonbérleti hirdetmény.

Biharmegyében Tamáshida Keményfok, Kőtegyán Csipkés és Ant Nagymező pusztai részbirtokok, együtt 962 bihari hold három majossal **1915. évi október elsőtől** fogva haszonbérbe kiadók.

A feltételeket közli:

id. Hadházy Kálmán
ügyvéd Nagyszalontán.

GYERTYÁNLIGET

MÁRAMAROS MEGYE.

A legrészebb, legolcsóbb klimatikus erdei hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vízgyógyintézet.

Csodálatos szép, magas fekvésű, por- és szélmentes, ózondus, enyhe levegő, kitűnő ízű és könnyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vízgyógyintézet. Fekvő kúra fedett csarnokban. Legradikálisabb gyógytisler: vésze-gényesség, sápkór, idegesség, neurasthénia, gyomor-, bélhajok és nőbántalmaknál. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak. Idény május-október. Vasutállomás: Nagyboeskö, Gyertyánliget. Előnyök: 1. Olcsó árak és fejeletlen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közeli vasutállomás és jó kocsit. Interurban telefon.

A fürdőigazgatóság

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbérabszályzat	80 fillér
Házbér-nyuglakönyvecske	40
Házrend	40
Kapuczedula (minden helyiség részére)	10
Üres lakás bejelentési lap	10
Ismét kiadott lakás bejelentési lap	10
Építés engedély iránti kérvény	10
Lakhatási	10 fillér

... ért darabonként kapható ...

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIA CZ-UTCZA 49.

PALMA az elasztikus cipősarok
figyelje meg TARTÓSSÁGÁT

Csőd alatti kiárúsítás.

Vb. Fenyő Sándor és Fia cég csődtömegéhez beletárolt **férfi divatoikkok, férfi ruhaszövetek, irodai felszerelések** a Piac-utca 63. szám alatti üzlethelyiségben a mai naptól kezdődőleg naponként délelőtt 8-tól 1-ig, fél 3-tól 6 óráig kiárúsítatnak.

Debreczen, 1914. évi július hó 9-én.

Dr. Ércz Ernő ügyvéd,
csődtömeggondnok.

Az : Alföldi : Gazdasági : Egyesület

SZÉCHENYI

FIUNEVELŐ ÉS TANINTÉZETE

Budapest legolcsóbb és legszébb helyén, a Dunaparton, a parlament mellett: V., Személynök-utca és Markó-utca sarok.
TELEFON 152-64.

Felvez elemi, közép- és felsőiskolai rendes és magántanulókat. Az intézet tanárai egyéni oktatásban és nevelésben részt vesznek a növendékekkel. — Legmodernebb berendezés. — Magántanulóknak és növendékeknek külön tanfolyam. Német, francia, angol társalgás. Zene, torna, sport. Prospektus.

1190—1914. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 7334/2. 1914. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Hamerli J. pécsi cég részére debreczeni lakostól 118 korona tőke, ennek 1913. év november hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 56 korona 70 fillér perkölttség erejéig 1914. évi január hó 19-én bíróilag lefoglalt és 1246 koronára becsült butorok és építkezési anyagokból álló egyéb ingóságok **1914. évi július hó 10-én d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Kölcsei-u. 7. sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltak részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1914. évi június hó 27. én.

Lőrincz Endre, kir. bir. végrehajtó.

MAGUS

a legerősebb glaubersós gyógyviz !!!

Az egyetlen magyar gyógyvíz, melyet **karlsbadi kúra tartására** a legelőkelőbb orvostanárok ajánlanak. — Só hozzáadása felesleges.

GYÓGYIT: gyomor-, bél-, máj-, epehajokat, anyagcserebántalmakat, (kősvényt), cukorbetegséget. !!!

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben.
Főelárúsítás: Ivándi gyógyforrásvállalat Budapest, VI., Felsőerdősor 33.

10 szög 50 fillér,
azaz: a minden szög
5 fillér, a legkisebb
birtok 50 f.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vidékről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postaltalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postaltalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Eligős leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Adás-vétel

Egy
jó hangu zongora és több használt butor eladó. Magos-u. 7.

Eladó
szőlőbirtok. Cím a kiadóban

Kis
Singer varrógép 20 koronáért eladó. Cím a kiadóban.

Ebédlobutor
olcsón eladó. Burgondia-utca 11. szám alatt lehet értekezni.

Több
részletben kiadó kétszáz hold elsőrendű szántóföld tanyaépülettel. Cím a kiadóban.

Makulatur papiros
kapható a kiadóban.

A szépségnek előjoga

van minden életkörülmény közt s minden társadalmi osztályban. A szépség az egész világon szabaddal megy s a szépséggel megáldott embereket mindenütt tárt karokkal fogadják. A szépségnek egyik legfontosabb szerve a gazdag, kifogástalan hajszál, bizonyos tekintetben koronája a szépségnek. Minden gondolata tehát a hajának ápolása legyen s azokat a káros befolyástól mentesíteni. Sikeresen ezt csak

Dr. Dralle nyirfa hajvizével

teheti. Nemes, a legfontosabb természetes alkatrészekből készült hajviz.

Imerje meg a csodásan éltető hatását a Dralle nyirfavizével való bedörzsölésnek s meggyőződött híve lesz ennek, az orvosok és laikusok által dicséret szernek. Ez a szer a legnagyobb ellensége a korpászásnak és hajbetegségeknek s erősen elősegíti a hajnövést.

Kapható minden szabbavágó üzletben, K 250 és K 500.
Dralle, Hamburg és Bodenbach a. E.

Befőttes
füvegek olcsón eladók. Cím a kiadóhivatalban.

Kapucédulák
bármilyen felírással kaphatók a kiadóban

Lakbérleti szabályzat
kiadó cédulák bármilyen felírással kaphatók a kiadóhivatalban.

40 hektoliter
tisztán kezelt kerti bor eladó. Értekezni özv. Oláh Imrénénel, Széchenyi-utca 20. Ugyanott nagyobb mennyiségű, ólörköly pálinka is eladó

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre

Konvertált jelzálogra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 90
Osztr. vörös kereszt s. j. 40
Olasz vörös kereszt s. j. 33
Erzsébet sorsjegyre . . . 7
József . . . 10
Bazilika . . . 20
Magy. vörös kereszt s. j. 22

A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a telti összegre fölemeljük. Részletfizetésre vásárokat, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.

A Debreceni Kézizálog Kölcsönintézet Részv.-Társ. bankoszállása SIMONFFY-UTCZA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

Mindennap kiváló jó és friss

TEJET

tanyámról házhoz is szállítók. Megrendelhető telefonon (739) vagy levelezőlapon: Weisz Bernatné, Piac-utca 30.

Lakás

Intelligens
uri családnál e hó 15 re feltétlenül tiszta, csendes szobát keres — esetleg teljes ellátással — állami tisztviselő. Ajánlatokat ár megjelölésével „Kölcsönös figyelem” jellegre a kiadóba kérem.

Kiadó
teljesen új épületben egy és két szobás uri lakások. Kishegyesi-ut. 15. József kut.

Gépraktának
megfelelő helyiséget bérebe keresek lehetőleg a Hunyadi-utca közelében, vagy a gépjárműműhely mellett. Ajánlatok Reismann Sándor, Hunyadi utca 14. szám alá küldendő.

Állás

Kereskedelmi
végzett urileány állást keres. Címe Frank Imre uri divatkereskedőnél.

15-re
keresek egy mindenes cselédeleányt. Cím a kiadóban

Német
társalkodónőt keresek Simonffy 2/B. I emelet ajtó 4. szám.

Morlegkópes könyvelő
1 vagy 2 órát vállal hivatalos óra után. Cím a kiadóban.

Német-magyar
könyvelő irodai alkalmazást keres. Simonffy-utca 15. szám, jobboldali lakás. Ugyanott német órát adok.

Buzabevásárlónak
vagy raktárnoknak mennek Debreczenbe. Cím a kiadóban.

Mindenes
cselédeleány uriházhoz kerestetik. Jelentkezhetni naponta 10-11-ig Piac-utca 49., II. udvar, első emelet.

Egy
szegény özvegyasszonyt ki juttatna hozzá, hogy bármilyen munkát kapna, hogy ezáltal megélhessen. Nyil-utca 8. sz. Pappné.

Különtéle

Fehér selyem pinesi
kutya, göndörszörű, fekete szemű, fekete orru olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Poloskairtást
NÁNÁSSY ISTVÁN
legsikeresebben végzi a Máv. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végzek. Levélbeli megrendeléseket kérem. Folyadék méreg kapható. Postakert Gyár-utca 6.

Hőgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, májliót, pattanást, vimmedlét, minden bőrruhaságot az országghírű ártalmatlan Matild-arckenőcs, krém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában. Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Üzlet

TELI
holmik elakásához nafta, fin. terpentin, rovarpor, donánypor kapható a Deutschen üzletekben.

Falusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41. Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmataru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Izr. urinóe!
kitűnő köser koszt kapható bentékezésre vagy kihordásra is. Arany János-utca 16. sz. alatt.

Üzennagyobbítás folytán

nyomással:

1000 színes jóminőségű boríték K 3-60
1000 finom fehér boríték . . . „ 6-
1000 félv üzleti levélpapír . . . „ 7-
1000 színes levelező-lap . . . „ 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIAC-UTCZA 49.

FELTALÁLÓK!

F. hó 11- és 12-én (szombaton és vasárnap) mérnökünk Debreczenben, a „KÖZPONTI SZÁLLÓBAN”

jelentkező feltalálókna bármely szabadalmi és értékesítési ügyben díjtalanul és készséggel szolgál felvilágosítással. Jó találmányokat értékesítésre 20 százalék ellenében, megbízást a VI. kontinentális értékesítési körutazásra, az Állandó Szabadalmi Vásárra elfogad.

ÁRON ÉS MOLNÁR

szabadalmi és értékesítési osztálya
BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 9.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Hunyadi-utca 17-19. sz.
(Demetrovics-palota.)

Szabad bemenet.

Minden társadalmi osztály részére megfelelő butorok !!!

Szolíd árak!

Kedvező fizetési feltételek!
Telefon: 968.

Hóditó körutra indul az új kőbányai sörfőzde:

FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R. T.
KŐBÁNYÁN
FŐRAKTÁROS:
Márkus Jenő Debreczen, Hatvan-utca 30.
TELEFON 14.

Ragyogó fehér a fehérenemű
— egy 1/2 órai főzés után —

persil

önműködő mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélküli! Kefelés nélküli! — — Dörögölés nélküli!

„PERSIL” megkíméli a fehéreneműt, azt kazánban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a szabadban fehéritették volna. — — Gyár:

GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.

Mindenütt kapható!